

## ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.  
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,  
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

## TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

## INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.  
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.  
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. se vînd la »Tipografia», soc. pe acțiuni.

## Nou teren de lucru.

Niște simptome caracteristice pentru situația, în care am ajuns, se ivesc în viața noastră publică.

Pare că am fi realizat deja întreg programul național, pare că ne-am fi ajuns deja scopul pe toate terenurile, pare că n'am mai avea nici o țință, nici o aspirație de realizat, — așa s'au pus unii oameni, ca să ne facă bilanțul. Unul vrea să arete, că el este întemeietorul „Asociațiunii”, recunoscut în toate actele (și apoi: „ce nu e în acte, nu e în lume”) altul, că și el are parte mare la întemeierea „Albinei” — ear' al treilea, vrea să constate cine a făcut inițiativa primă pe terenul comercial.

Pare-că acum n'am mai avea alte lucruri de făcut, decât se hotărîm asupra premiilor, se alegem pe cei bine-meritați, și se-i încununăm cu lauri, sau de vor fi părăsit deja aceasta vale a plîngerilor, se-i eternisăm în bronz ori marmoră de Paros.

E pagubă — credem — de acest fel de încordări. Nouă ni-se pare că sînt prea grăbite și pripite.

Și apoi pe cît știm, nime n'a scris încă istoricul înfîntării „Asociațiunii Transilvane”, ba nici nu sa apucat nime de acest lucru. Nici chiar istoria „Albinei” n'a apărut încă; de-abia acum lucră la ea dl. Petra-Petrescu.

Ear' „Concordia”, ea n'are încă nici o istorie, dacă nu doar' istoria cu „Discordie la „Concordia”... Cât pentru meritul inițiativei, credem, că ea va fi așa de modestă ca să recunoască consumului din Blaj prioritate, dacă cumva 'l-o va recunoaște și „Însoțirea industriștilor” din Sibiu.

Dar' serios la lucru. — Am ajuns la terenul comercial, și acesta îl numim noi „nou teren de lucru”.

Am văzut deunăzi cum Românii din Cetan (în Solnoc Dobăea) au luat hotărîre de a nu mai cumpăra nimic dela Jidanul „fluture” din comună. Și bunii Români au făcut contract în scris despre acest conclud și cu jurământ au sigilat legătura lor.

Casul e destul de interesant și credem că el va fi imitat și prin alte părți. Îndrăzneala obraznică a compatrioților nostri recipiați e destul de mare și apucăturile lor sînt destul de mărsave pentru-ca prin ele se poată provoca și pe poporul nostru, de altcum așa de bun și tolerant față cu toți veneticii.

## FOIȚA „TRIBUNEI”.

## SONET.

Pe stînce stau, privesc în depărtare —  
A dimineții pace-n giur domnește,  
Un vînt subțire fața-mi răcoarește,  
Și soarele împrăstie norii-n zare.

În liniștea profundă nu străbate  
Un ton măcar de-a timpului mișcare,  
Și peste fire subțirele, rare  
De abia un fluture mai răcoarește.

Ca-n vis singurătatea o strabate  
A căprioarei tălăci strigare,  
Ear' vocea suferințelor înecată!

Depart de-a vieții greutate,  
Respiră inima în ușurare  
De cerul sfînt atît de apropiată.

(Batiz). Hortensia Mihail.

## Livia.

— Schiță originală, —

De

P. Bandu.

(Urmare și fine).

Trecuse mult decînd nu ne mai întălmirăm.  
Se șoptea prin oraș, că ar fi foarte morbos; eu însă nu credeam aceasta.

Timpul trecea și despre el nu auziam nimic. Mă simțeam într-o nedumerire și frică continuă.

Dar' vorba e, că în locul Jidanilor alungați sau fugăriți trebuie se punem pe cineva, pentru-că, Jidan-nejidan, dar' negot' trebuie să fie. Oamenii au lipsă de anumite măruri necesare în casă, chiar și prin cele mai serace comune. E de lipsă deci să fie cineva care să se dedice acestei lipse, de a lîfera cele trebuincioase casei. Și noi ar trebui să tindem acolo, ca acest „cineva” să fie Român.

Societățile noastre comerciale ar avea în primul loc datoria ca să se îngrijească de acest lucru în cercul lor de activitate. Să-și caute oameni harnici, de încredere; să le dea marfă și să-i așeze prin comunele românești, ca să facă negoț: să vîndă, și să cumpere.

Sînt horende sumele pe cari țărănul nostru le dă pe rachiu, pe tabac, sare și altele. Și sumele acestea ajung în pungă străină, înafușesc pe străin.

Sînt nespus de mari exporturile de ouă și gălîțe, ce se fac dela noi în alte țări. Și cîștigul mare împreună cu acestea îl încasează străinul, mai ales Jidanul.

De ce? — Pentru-că n'avem neguțători români în mijlocul poporului nostru. Și acestia trebuie se-i avem; trebuie să-i creăm. Societățile comerciale trebuie să-și facă de problemă a crea „negot' românesc”, care însă nu se poate fără neguțători români.

Material bun este și pentru aceasta. Poporul nostru din marginime e un material excelent pentru acest scop. Trebuie numai încercat; trebuie făcute legături cu fruntașii comunelor, care se-i caute, să-și îndemne și să-i pună în brează. Numai începutul e greu; dar' începutul trebuie făcut.

Că teren este destul, despre asta nime nu se îndoiește.

Ca un semn caracteristic servească un fapt proaspăt. Un comerciant român din Sibiu ne-a rugat să facem o întrebare în ziar: „unde s'ar afla o comună românească bună pentru a-și deschide acolo o boltă”. — Am făcut o notiță în „Tribuna” și „Fosia Poporului” — și au venit aproape 20 de oferte, care de care mai avantajoase.

Vom publica la alt loc aceste oferte, pentru a atrage atențiunea neguțătorilor Români.

Cu aceasta însă nu se va putea face mult. Trebuie ca lucrul să se poarte sistematic din partea acelor, cari sînt anume pentru terenul acesta destinați. Noi vom sta într'ajutor cu drag și voe bună, pentru că vast e terenul și mult se

poate munci pe el spre binele poporului nostru.

La lucru deci, și pe acest teren!

Una se o facem, cealaltă se nu o neglijăm, căci mult e de făcut!

Sîntem departe încă de timpul cînd se facem bilanțul meritelor, și se încununăm pe cei harnici, sau se eternisăm pe cei bine meritați.

Acuma e timpul de muncă.

Sibiu, 29 Ianuarie n.

**Din Bucovina.** Sîntem autorizați a declara de absolut false informațiunile, ce le-am dat privitor la caleștoria dlui Dr. George Popovici din Cernăuți, informațiuni luate din ziare de peste munți. D-sa, care actualmente se află în Viena, nu urmărește decît pur și simplu scopuri științifice și este absolut străin de orice misiune politică. Cine cunoaște constelația grupurilor în partidul național din Bucovina, va ști, că nu dl. Dr. Popovici e omul de încredere al conducătorilor aristocrați din acest partid.

**Paragraful 327.** Actul de acuză, pentru violarea secretului epistolar, garantat în §-ul 327 al codului penal, s'a înaintat ieri judei corecțional regesc din Budapesta, din partea deputaților dietali Molnár și Blaskovich, interesați în această afacere. Se cere darea în judecată și condamnarea următorilor făptuitori: Rado (Rosenberg) Siegfried, particular, Vézsi József, redactor-șef și Bánffy Dezső, baron și ministru-president maghiar, toți în Budapesta. Darea în judecată a acestuia din urma se cere pe motivul, că a primit scrisoarea dela un om căruia ea nu aparținea, și că a publicat-o, deși respectivul nu s'a învoit la aceasta. A primit dar' un obiect străin, și anume în calitate de prim-ministru al țării, pe care nu-l apără imunitatea. Judecătoria va fi dar' silită să cheme pe baronul Bánffy la pertractare, dacă dieta îl va extrada, pentru-că baronul Bánffy e totodată și deputat dietal, scutit de imunitate.

Deși Bánffy a declarat în dietă, că nu se teme de judecată, și că va merge în fața legii, — nu ne vine a crede, că majoritatea sa, bine dresată, îl va extrada. Cu toate acestea procesul are să fie foarte interesant.

**Metropolitul Ardealului.** Sub marca aceasta am dat și noi știrea (după *Magyarország*) că Metropolitul Mihályi ar fi rugat pe presidentul casei magnaților să-i dea titlul oficios de „Metropolit al Ardealului”. Știrea e exactă și se rectifică din parte oficioasă

în următorul chip: Dr. Victor Mihályi a adresat o petițiune casei magnaților, în care cere ca predicatul de „Alba-Iulia”, care după lege îi compete numai dînsului, ear' nu și Metropolitului gr.-ort. român Miron Romanul, în viitor se nu se mai folosească de predicat și al Metropolitului gr. ort. român. Se roagă, ca greșeli de natura aceasta, făcute în foaia oficială, ori alt-unde, să se rectifice în mod oficios.

Rugarea aceasta a Metropolitului Mihályi a fost predată comisiei verificatoare spre studiere și formularea unui proiect de conclud. Eată, la ce se reduce informațiunea „din isvor sigur” a lui „M—g”!

**În contra „cuotel”.** S'a pornit o mișcare prin comitate în contra urcării „cuotel”. Congregația comitatului Heves, a decis în sedința din urmă să trimită dietei o adresă, în care protestează energic în contra urcării „cuotel” și totodată se roagă și de celelalte comitate, din țeară ca să facă și ele tot astfel.

Pecat de lucru și de pierdere de timp, cînd se știe atît de bine că actualul guvern numai pentru aceea e tolerat la putere ca să facă „cuota”, și că trebuie se o facă!

**Afacerea Majláth.** Ziarele patriotice din Budapesta ne aduc știrea, că afacerea Majláth e aplanată și că s'a aplanat cu — capitularea cabinetului maghiar. Consiliul de miniștri a decis anume (sigur la dorința Coroanei) că se învoește ca contele Majláth să fie numit „coadjutor” pe lângă episcopul catolic din Ardeal Lönhard „cu drept de succesiune”, și în înțelesul acesta va urma o nouă denumire, care se va publica în foaia oficială în zilele cele mai apropiate. Contele Majláth va fi imediat sfințit intru episcop și-și va începe activitatea, spre marea bucurie a partidului popular, care crede a cîștiga în tînerul prelat un energic apărător al programului său.

Guvernul maghiar poate fi fîlos de — noul său succes!

**Deschiderea dietei în Bucovina.** În 26 Ianuarie s'au deschis dietele provinciale din Austria. Dieta Bucovinei a fost deschisă în Cernăuți, din partea căpitanului țării Lupul, care a salutată (în limba germană) pe deputați și pe președintele țării, accentuând viul interes, pe care-l manifestează acest din urmă față de trebuințele țării și care e destulă garanță, că lucrările dietei vor afla și în viitor sprijin puternic din partea d-sale. Înșiră apoi obiectele, cu cari va avea să se ocupe dieta

pe fața tuturor, cari îl însoțeau, se putea ceti compatimirea viuă și durerea ce o simțiam. Fiecare avea câte o lacrimă pentru el, numai eu nu puteam plînge, și aceasta era cu atît mai chinuitor pentru mine.

La trei zile am devenit morboasă și timp de șese săptămîni plutiam între viață și moarte. După-ce m'am recules puțin, „mi-s'a făcut și mai rău. Medicul a aflat starea mea de critică și serioasă și 'mi-a recomandat să cercetez acest loc climatic”.

O tuse convulsivă o intrerupse pe câteva secunde; după aceea continuă:

„Eată acesta e istoricul „Steluței”. Vei înțelege deci emoțiunea dureroasă ce mă cuprinsese la auzul ei”.

A tă-ut. A așteptat poate, să vorbească și eu ceva, dar' nu știam cum să încep. Amîndoi tăceam și priviam la pămînt, parcă căntam ceva și nu puteam afla.

„Ei, sora întărzie mult”, intrerupse ea tăcerea, „te rog să mă însoțești, ca să facem o scurtă preumblare până la oara inhalatiunii”. M'am sculat și 'am urmat mut; eram ca și condus fără voia mea.

„Ce zici de starea mea”, începuse din nou firul vorbirii, așa că e îngrijitoare? Medicul îmi vorbește de un ușor catarh, care-mi va trece, dar' eu nu cred, știu că medicul ascunde adevărul”.

„Dacă medicul o spune aceasta, începui eu, numai ca se vorbească și eu ceva, atunci așa are să fie”.

— „Dar' uite, e ceva ce-mi spune că n'are să-mi fie bine decît numai...” acl se

între cari cel mai însemnat e: fondul școlar regnicolar pentru promovarea intereselor școlare, regularea rîurilor și altele. Căpitanul țării continuă românește și rutenește, eternisînd memoria răposatului deputat român de Zotta și încheiînd cu un însufiețit „Se trădească M. Sa Împăratul”. Președintele țării, contele Gössz, răspundînd, salută asemenea dieta în numele guvernului și-i promite tot ajutorul. Atrage atențiunea dietei asupra proiectelor de legi eșite din inițiativa guvernului și roagă primirea lor. Metropolitul Ciuperkovic și rectorul universității Roschmann depun jurămîntul, ear' dieta trece la alegerea comisiunilor.

## Decadența lor.

— Mărturisiri maghiare. —

Bartha M. publică un articol despre decadența parlamentarismului maghiar. Autorul constată în articolul său „Sülyedés”, că azi lipsește din parlamentul maghiar și puterea creatoare, și forța de rezistență, și independența de legistator, ba chiar și simțul conștiinței de sine. Drept dovada citează fapte, scoase din mărturisirile lui Bánffy. Cităm:

„Partidul popular, schimbându-și cuartirul, a lăsat în urmă niște scrisori „fără îndoiială pe seama brînzarilor” (Citatele din urmă sînt cuvintele lui Bánffy. R. Trib.) Partidul guvernamental găsește spirit în aceste vorbe și ride. Di Bánffy prinde curagiu și le repetă: „dintre scrisorile lăsate pe seama brînzarilor”, a ajuns la el și epistola lui Blaskovics. Ei, dar' el nu o mai numește epistolă, pentru-că l'au făcut atent la codul penal; el îi zice scriptă.

Și ce face prim-ministru Ungariei cu scripta lăsată pe seama brînzarilor? Ni-o spune însuși. „Am așezat și această hîrtie (acum nici scriptă nu mai e, ci hîrtie) între celelalte sosite la mine pe calea indicată deja”.

A așezat-o. Ce? Hîrtia de brînzari. La ce? Face doar' comericiu de antichități? Nu. De ar face acest lucru, 'i-ași găsi soadă și necorespunzătoare ocupațiunea, dar' din punct de vedere moral ori politic, n'aș excepționa 'o. Ori-ce mod legal de cîștigare a pâinei e permis.

Dar' prim-ministru s'a pregătit la o vorbire. Bine să ne însemnăm: o vorbire la discuțiunea bugetului. Așa dar' la o vorbire care se deosebește de discursul politic și de deștepse idei în publicistică și în toți factorii vi-ți publice. Pregătindu-se la această vorbire, a voit să „delucidese și chestiunea politică partidului național”. Că se o poată

intrerupse, apoi, ofiă adănc. — Știam ce voia se zică, și nu știu eum, dar' eram de aceeași părere cu ea. — O vedeam atît de slăbită și observam cu durere că îi mergea mai rău și cura nu-i ajută nimic.

Peste opt zile aveam se plec. Zilele treceau iute. Îmi era așa de greu a mă despărți de această ființă, de care împlinirea mă lega așa de strîns, dar' cura ei nu era deplină, deci trebuia să rămînă un timp și după plecarea mea.

Era în prezia plecării. — Finisem cura de dimineață și mă primblam printre publicul ce undula pe cărările din apropierea pavilionului de muzică. Pe Livia nu o puteam vedea, Nu-mi puteam explica de ce ele întărzie așa mult, mai mult ca altă dată.

Într'un tîrziu le observai venind dinspre locuință. Am mers intru întîmpinare și le-am însoțit la isvor spre a lua apă.

Îmi venea curioasă tăcerea lor. — Soru-sa vorbea numai a să-mi răspundă întrebărilor; Livia nu vorbea de loc. — Era foarte palidă, ear' pe lângă ochi 'i-se vedeau niște cercane vineții. Livia merse înainte spre a lua apă și zărul prescriu, ear' eu cu sora-sa am rămas înapoi.

„Ei die, s'au finit toate”, începînd sora-sa cu un accent desperat, — „numai e nici o speranță; în van sînt toate încercările medicului. A avut o noapte foarte neliniștită, o tuse seacă și niște friguri o torturau într'una. Într'un tîrziu vîră sînge și abia cătră zîna putu adormi; ce am se fac? Abia o am putut face să iase la cură.

făce aceasta a căutat printre scrisorile sale și — „a găsit această scriptă și am aflat-o foarte potrivită spre clarificarea situației, spre orientarea necesară a țării”.

Rogu-vă, o scriptă a găsit pentru clarificarea situației și orientarea țării? Scripta aceea pe care partidul popular „a lăsat-o fără îndoială spre scopurile brinsarului”. Cu o astfel de scrisoare clarifică ministrul preșident al Ungariei situația.

Mai fost-a vro țară deșoartă astfel? Eată hârtia de înveluit cazul ea factor pentru orientarea țării.

„Când mi-am adunat datele spre a prezenta vorbirea, am întrebuințat această scriptă ca material”. — Pentru-că prim-ministrul nu improvisează. Știe, că fiecare cuvânt e ponderos, când vine dela el. De aceea se pregătește. El caută materialul prin scriptele sale. Și ce găsește? O învelitoare de brânză...

La acest material adunat de pe gunoier se mai adaugă și infecția morală. El însuși mărturisește, că cel ce i-a dat scrisoarea, „publicarea ei n'a găsit-o compatibilă cu onestitatea”.

Eată decadența celor mai mari, cari ne stăpânesc, descriși de oamenii lor. Dacă cei mai mari stau pe un nivel așa de inferior, ce va fi de cei mai mici...?

## Din parlamentul maghiar.

— Ședința din 27 Ianuarie. —

Chestiunea cu scrisorile lui Bánffy a fost de nou pusă în discuție în ședința de astăzi.

Deputatul Holló Lajos a aflat de necesar a răspunde lui Gajári, că nu e corectă asemănarea ce a făcut-o acesta între puterea sa și a ministrului-preșident Bánffy. Pentru-că aceea-că a cetit dînsul (Holló) mai anii trecuți în dietă nu a fost scrisoare privată, ci a c t publică.

Cu toate acestea a fost dat în judecată și condamnat, poftescă dar' și domnul ministru-preșident și meargă la bara judecătorească.

Gajári se rectifică, Holló detto, Gajári răspunde, Holló, asemenea după aceea, se trece la ordinea zilei.

Se continuă discuția asupra bugetului ministrului de interne.

Moosy Antal apără partidul popular din care face parte, și spune că ministrul de culte Wlassics a promis autonomia bisericii catolice, dacă partidul va înceta cu agitațiile; dar' pentru autonomie nu poate renunța partidul la revisuirea legilor bisericești, căci ar fi prea mare jertfa adusă și prețul plătit.

Partidul va pune dar' pe tapet, atunci când va sîla de potrivit timp — chestiunea revisiunii reformelor eclesiastice. Nu primește bugetul.

Ruffy Pál, guvernamental, pledează pentru staticizarea administrației, care e necesară pentru asigurarea sorții direcțiilor administrative, și pentru precizarea cercului de activitate al publicului comitatens, (înțelege congregația). Vorbește apoi despre miseriele sanitare, și despre mortalitatea între copii mici, cerend staticizarea serviciului sanitar, îmbunătățirea.

„Să plecați acasă imediat”, răspunsei eu „căci cura fi face foarte puțin bine...”

Într-acestea Livia se reîntoarce și conversațiunea noastră se fini astfel.

„Cum te simți Livio...? Îți e mai ușor acum? O întrebă soru-sa cu o voce dulce și plină de iubire.

„Da, par'că îmi e mai ușor” — răspunse aceasta.

Soru-sa avea să aducă niște medicamente; până atunci rămăseram singuri.

Era ostenită, deci ocupam loc pe o bancă. Pe față-i juca o roșăță bolnăvicioasă. Respirațiunea îi era forțată și grabită.

„Ah, numai de nu ași suferi atîta începî Livia, după un oștat adănc, „mă simt atît de obosită și apoi frigurile aceste îmi consumă și puțină putere ce îmi-a rămas”.

De s'ar fini odată... dar'... s'ermana mea soră și bunii mei parinți... ah cât îi iubesc, și iute au să mă peardă...”

Nu mai putî continua; lacrimi mari și ferbinți îi brazdară fața și un lung și adănc oștat suna sinistru din peptul ei obosit.

Într'un târziu se reculese, își șterse fața și apoi începu: Ah, dle, eartă-mi această izbucnire, a fost numai un moment de slăbiciune, uite acum mă simt așa de bine...”

Ne despărțirăm, cu promisiunea de a conveni pe seară în hotel, unde luam cina.

Seara era mai dispusă. La cină mănca cu poftă și se arăta așa de liniștită. După cină le-am însoțit la locuință. La despărțire îmi-a întins mîna, apoi cu o voce înecată îmi zise:

Adio și... la revedere. Cugetă la mine și la „Steluța”.

tăierea salariului medicilor de cerc, regularea farmaciilor, și alte multe lucruri. Reformele bisericești le ține de bune și e convins că prind teren. Împuță partidului popular, că a stricat poporul slovac din părțile de sus ale țării, cu agitațiile sale. Slovaci erau eucerici cu totul pentru ideea statului maghiar, și acum au devenit earăși „panslaviști”, pentru-că partidul popular i-a intimidat cu aceea că guvernul voeste să le ia legea. Roagă partidul popular să se lase dar' de astfel de agitațiuni periculoase. Primește bugetul.

Pohler Győző, kossuthist, vorbește despre administrația rea din țeară, al cărei isvor însă nu trebuie căutat în autosomia comitatelor, ci în ordinațiunile cele multe ale ministrului de interne, (cari de cele mai multe-ori se contrazic una pe alta. Red. „T.”), în cari funcționarul administrativ se perde ca într'un labirint. Vorbind despre socialism, constată că lățirea lui o provoacă purtarea neumană a stăpînitorilor față de muncitori, de pildă: casul dela Aaina. E de acord cu deputatul Talian, că guvernul se oprească într-o țeară a scrierilor socialiste din Austria, cari mai au și tendențe germanizatorice, dar' protestează în contra restrîngerii libertății de presă și aici în țeară, căci precum a zis-o cândva și Tisza Kálmán: (mare capacitate în respectarea — libertăților! Red. „T.”) „libertatea națiunilor zace în libertatea presei lor!” Nu primește bugetul.

Talian Béla răspunde că nici dînsul nu a avut intențiunea de a cere ca ministrul de interne se restrîngă libertatea de presă, ci numai în contra unor anomite excesuri a cerut luarea măsurilor necesare.

Continuarea va fi mâine, căci pentru azi e dîstul, în schimbul celor 4000 fl., cât costă o ședință a dietei — maghiare.

## Pentru neguțătorii români.

— Locuri potrivite pentru negoț. —

Atragem atențiunea neguțătorilor români asupra următoarelor comune, unde e de dori, ca să se deschidă câte o prăvălie românească. (Vezi prim articolul din acest număr.)

F. Varșandul-vechiu, în comitatul Aradului. (ung. O-F.-Varsand.) Comună cu 1000 locuitori români, și nu există nici o prăvălie. Locuitorii își acoper lipsese din comuna învecinată F. Varșandul-nou, comună cu 1000 locuitori străini, care are 3 prăvălii.

Un fruntaș Român din comuna aceasta are de gînd se edifice o casă anume potrivită pentru boltă (prăvălie) pe un loc care e lângă biserică, casa parochială și școală, adică în cel mai potrivit loc. Până acum n'a început lucrul fiindcă anume a așteptat să nu poată pune în legătură cu vre-un întreprinzător român. După-ce va fi sîlat un atare întreprinzător și s'au înțelez, la primăvară omul nostru va începe edificarea casei.

Ciuciu, (comitatul Aradului, cercul Halmagului, posta ult. Halmagy-Csucs) e o comună foarte potrivită pentru un comerciant român. Casă potrivită acum nu este, dar' preotul comunei e gata a zidi, dacă se poate

A face-put apoi a plînge. Îmi venea așa de grea această despărțire. O durere îmi apăsa inima... „mi-se părea a fi perdit ceva foarte scump. Abia am putut răspunde cu voce aproape stînsă:

„La revedere... la revedere!”

Ne scriam regulat. Primiam vesti bune și îmbucurătoare. Se simțea bine, acuși va fi restabilită și pe vara viitoare ne vom vedea... acestea mi-le adăuga mai în fiecare epistolă. Eu le răspundeam regulat și îmi exprimam bucuria la reînsănoșare.

Dar' aceasta dură scurt. Lucrurile se schimbaseră spre rău. La epistole nu primiam nici un răspuns. După un timp primii o epistolă. Coverta era înecădrată în negru. Știam că e. O deschid și cetesc următoarele:

„Livio a răposat. A suferit foarte mult... A murit mult de d-ta și m'a încredințat să-ți comunic ultimul ei salut. Roagă-te pentru dînsa.

Mărioara”.

O emoțiune dureroasă îmi cuprinsese ființa. Lacrimi ferbinți îmi udu fața. Epistola îmi căzu din mîni... eram așa de nîmicit.

Nu voiam să cred... Și totuși ea a răposat... și îmi-a trimis un ultim salut... Acum nu mai sufer.

Suflet blînd și nevinovat, odihnește în pace, scăpat de chinurile multe ce ai suferit. Ear' noi, cari te-am cunoscut, ne vom ruga pururea pentru tine și vecinic va trăi amintirea ta în inimile noastre.

Obad, Decembrie 1896.

înțelege cu un întreprinzător. Împregiurările sînt bune. În comună se află o fabrică de cioplit peatra și o baie de peatră, în care lucră câte 150 oameni străini la zi, afară de oamenii din comună. Zece comune din giur cumpără cele de lipsă tot din Ciuciu, — dela Jidani.

Lalasinț (Bănat comit. Caraș-Severin; ult. stațiune a căii ferate: Berzova.) Condițiuni favorabile. La roțița din „Foaia Poporului” au răspuns patru fruntași ai comunei promițend tot sprîgînul unui român harnic. Despre împregiurările din comună numiți fruntași scriu următoarele:

Un comerciant harnic poate să învîrtă marfă de 10.000 fl. la an. Este mare trecere în cucuruz, făină, unsoare, pește, petrol, sare, opinci și fer. Cu timpul ar putea lua și regalele pe care acum le ține un străin cu 1700 fl. la an, și îi aduce foarte mare dobîndă. — Se cere ca comerciantul întreprinzător să aibă un capital în bani gata de cel puțin 2000—3000 fl., ca se poată concura cu străinul, și se țină marfă multă în boltă, ca să nu se gate.

Comuna Lalasinț are 400 fumuri cu 1335 suflete locuitori Români și 200 de străini: Nemți, Maghiari, Italiani, Țigani și Jidovi. O casă foarte potrivită de închiriat se află tocmă în mijlocul satului.

Feriház, lângă Sighișoara, comună așezată în drumul țerii; are 2000 locuitori, dintre cari 1400 Români. Un comerciant român, căutat de mult timp din partea fruntașilor comunei, ar ave cele mai bune câștiguri. Cu timpul ar putea ave și cârmăritul care aduce mult câștig. Se zice, că numai rachiu trece de 2700 fl. la an; ear' tabac de 1500 fl. Arîndă e 1400 fl.

Acum se află un jidan îmbogățit în decurs de 16 ani; el ține și boltă și trei cărăme. Localități de închiriat se găsesc. În comună se află o curte boierească și vre-o 40 familii de coloniști șvabi.

Bontarul-de-sus (în Valea-Hațegului u. p. Várhely), depărtare de Hațeg 36 kilometri și de Caransebeș tot atît, — în drumul țerii. În tot ținutul nu e nici un comerciant român, deși mișcarea banilor în giur e mare, fiind multe băieșaguri de fer și păduri mari, care se taie.

Loc potrivit se află. Este o casă cu toate cele de lipsă, care se dă în chirie, ori se vinde de tot. În comună se află un jidan, care ține prăvălie și cărăme. Locuitorii sînt toți Români.

Băsești, (comitatul Selagiu) comună curat românească și cu mare giur românesc. Aici locuiește marele proprietar român, dl George Pop de Băsești, care ar sprîgîn cu drag un comerciant Român. Local potrivit în mijlocul comunei, se dă în chirie; în anul cel dîntîiu, un om harnic și cinstit l-ar putea căpăta gratis. În comună sînt mulți Ovrei.

Glimboaca (Bănat, p. u. Ferdinandsberg) este una dintre comunele cele mai bune, din cari ni-s'a scris că ar dori comerciant român. Are peste 2000 suflete. Poziția comunei e frumoasă și e numai de 1/2 departe de Caransebeș. În anul acesta se va edifica linia ferată Caransebeș-Hațeg, care va atinge Glimboaca. Comunicațiunea călătorilor și acum e mare între Glimboaca, Hațeg, Rusber, Ferdinandsber, Mărol, Poiana-Mărolului și alte comune.

În comună sînt 3 neguțători străini, între cari un Jidan. Unul dintre ei e gata să-și vîndă casa, cu 5000 fl și asta ar fi mai potrivită pentru un Român, care să deschidă boltă și crîsmă în ea. Din partea fruntașilor comunei un om cinstit cu capital în destulor pentru a începe negoț buu, ar fi întîmpinat cu multă bucurie.

Gura-Cornii (lângă Abrud) încă e un loc foarte potrivit pentru un comerciant român. Eată ce ne scrie un Român de acolo, care e gata a da o casă în chirie spre acest scop: Gura-Cornii e de o jumătate de ceas departe de Abrud. În drumul țerii sînt trei case: într-una din acestea ar fi bine a deschide o boltă cu tot felul de mărfuri. Comunele dimpregiur: Corna, Bucium cerb, Bucium-sat, Bucium-ibita, Bucium-gasa, Bucium-poni, Bucium-muntariu, toate pe aici își au calea spre Abrud. De ar fi aici boltă, căți n'ar merge până în oraș.

Căpâlna-de-jos (p. u. Zsidva), pe valea Turnavei-mici, depărtare de Blaj 18 kilometri, încă e o comună potrivită pentru un comerciant român. Pe valea aceasta se va face drum de fer în primăvară, vor fi deci mulți lucrători în giur. În întreagă comuna de 700 suflete, tot numai Români, e o singură boltă, care e aproape a se închide.

Apocope fiind de Blaj, comerciantul întreprinzător și ar putea duce marfă dela reuini-

nea de consum de acolo în condiții bune. E de a se grăbi, ca să nu ocupe locul vre-un jidan. (Va urma.)

Informațiuni mai de aproape, cari nu se pot publica, putem da ori-cui ne cere. La întrebări în scris rugăm a acude și câte o marcă de câte 5 ori 15 cr. după-cum se dorește răspuns recomandat ori simplu francat.

## REVISTA PRESEI.

Presa română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 12) vorbind despre deșiderarea dietei provinciale din Boemia, dă o importanță deosebită declarațiunii făcută ac' din partea reprezentantului guvernului, contele Coudenhove, care a zis că guvernul va face posibilă soluțiunea dorințelor politice și naționale ale dietei, într'un timp cât e apropiat. Guvernul ține la principiul egalei îndreptățiri a celor două naționalități (germană și boemă) din regatul Boemiei, și e convins că acest principiu nu mai atunci se va putea escuta dacă celor două naționalități li se va asigura și o participare corăspunzătoare numărului și puterii lor contribuabile la legislațiunea și administrațiunea țerii.

„Gazeta Transilvaniei” e de credință că se va vedea în curînd ce e serios și ce numai vorbă și promisiune goală din discursul contelui Coudenhove.

„Deocamdată — încheie „G. T.” — pentru aprecierea situațiunei interioare din Austria în raport cu cea din Ungaria, e de mare importanță, ca principiul satisfacerii dorințelor politice și naționale ale popoarelor diferite e acolo nu numai recunoscut, dar' acum, precum se vede, și pus în aplicare”.

Dreptatea (nr 11) reproduce unele pasaje din articolul de fond, „scris în foaia „Alkotmány”, ce apare în limba maghiară”, sub titlatura „Porcie”, în care e apreciată purtarea baronului Bánffy în afacerea cu — scrisoarea deputatului Blaskovich. „Dreptatea” se bucură că acești 30 de ani din urmă au fost „un timp foarte desastros pentru statul ungar”, și își pune întrebarea: „de aci încolo merge-vor tot înaintea veni-și-vor în ori? Însă și mai interesant e a se ști, că pută-vor face ceva spre binele lor? Căci a voi și a pute nu e tot una!”

## Chestiuni bisericești.

Reflexiuni.

Din dieceasa Orăzii-mari.

În zilele trecute am primit broșura: Chestiuni bisericești. Aduas la chestiunea: Cum să administreză dieceasa Gherlei și a Orăzii-mari? De un preot român greco-catolic. Retipărire din „Tribuna”. Sibiin, Tipografia”, societate pe acțiuni, 1896.

Am cetit această broșură cu mare atențiune, ca unul, care și eu sînt interesat în cauză, — fiind preot, — descriindu-se în acea broșură unele lucruri, cari ating întreaga preoțiune din dieceasa Orăzii-mari. — Am aflat în broșură multe, cari le subseriu și eu, dar' sînt descrise acolo multe lucruri, cari sînt în contrazicere cu purul adevăr. Cu permisiunea on. Redacțiunii voesc să reflectez la aceste din urmă. Înainte de toate însă în genere observ, că autorul broșurei nu se ține strîns de obiectul, de care voeste să scrie, ci în unele puncte într'atîta se abate dela obiect, încît toate le conglomerază peste oaltă. După această observare generală să trecem la punctele dificultate de mine.

Parochia Mădăului. Acestă parochie e cea mai bună în întreaga dieceasă a Orăzii-mari. La această parochie au recurs 8 preoți harnici, toți cu examenul procinodal, pretins în alt loc și de autorul broșurei. A mai recurs la această parochie, împins de neexperiențele tinerețelor și capelanul de Măcău; nu se teamă însă autorul broșurei, că acesta, adică capelanul nu poate să vie în socotință, la complinirea acestei parochii, pentru-că părintele episcop diecesan, precum în alte griji diecesane și aci își va și valoarea autoritatea episcopalească față de patronul parochiei de Măcău.

Canonul Luran. Autorul broșurei cu cea mai mare vehemență atacă pe canonul Luran, sub vorbă, că în timpul mai nou parochiile mai bune din dieceasa Orăzii-mari s'au conferit neamurilor, mai cu seamă celor ale dii canonic Dr. Luran. Prea mare îndrăzneală dela autorul broșurei! Să ne spună d-lui, cine și unde sînt acele neamuri ale canonului Luran? Eu, și cu mine dimpreună întreaga preoțiune diecesană nu cunoaștem alt neam al lui Luran: decât numai pe preotul din parochia Boghiș: Antoniu Papdan, care e preot de 32 ani, preot harnic și

de părintele episcop diecesan distins și numit de protopop al districtului Sătmăr.

Acest preot harnic, — Antoniu Papdan — chiar în timpul mai nou a recurs pentru o mai bună parochie în trei rînduri și canonicul Luran prin pretensele machinațiuni nici atîta n'a putut exopara, — ca așinul seu, care atîta amară de vreme se luptă cu lipsele în o parochie slabă, — neam al lui Luran — să primească o mai bună parochie. În parochii bune sînt dar' neamurile lui Luran?

Preoții diecesani. Inima bună a părintelui episcop diecesan, — că acolo ajută, unde e mai mare lipsă, — vîzînd, cum o mare parte a preoțiunei diecesane se luptă cu lipsele și neajunsurile zilnice, în tot anul împărțește la 60 preoți câte o sută florini, așadar în tot anul 6000 fl. Pentru suta de florini se în-ară autorul broșurei asupra preoțiunei diecesane, dîndu-i povețe, ca să-și implinească misiunea cu toată conștiința și să muncască la mîntuirea sufletelor. Dl, un preot român greco-catolic, — autorul broșurei — nu mare cinste face prin aceste povețe preoțiunei din dieceasa Orăzii-mari, arătînd lumii românești aceea-ce nu e adevărat, pentru-că preoții din dieceasa Orăzii-mari în toate timpurile și-au implinit misiunea și o implinesc și astăzi, abstrăgînd dela unele casuri aporadice, cari sînt notate înaintea părintelui episcop diecesan.

Dl autor al broșurii din chestiune nu cunoaște întreaga dieceasă, altcum nu ar fi descris venitele parochiilor cu așa colorii înflorilate. 890 fl. venitele parochiilor celor mai slabe? Ci această aserțiune a d-lui nu corăspunde adevărului, îl rog să binevoască a osteni prin comitatul Aradului până pela Murăș, apoi să se reîntoarcă la Beluș, de aci pe Criș, apoi pe Lunca; ispitească, studieze venitele parochiale, și va veni la convingerea, că părintele Episcop diecesan nu înzadar cinstește pe cei 60 preoți cu câte o sută florini. Dar' merge și mai departe autorul broșurii; dă instrucțiuni preoțiunii în ale economiei, ba nu se încumintă a da sfat preoțiunii, că pentru bunăstarea materială să meargă cu poame la câmpie.

Ținem de coarnele plugului, adunăm fînă, creștem vite, cu un cuvînt, pentru o mai bună subzistență toate le implinim în ale economiei; dar' ca să mergem cu poame la câmpie, nu o vom face nici-cînd, că sîntem preoți și ca atari avem datoritățile strînsă, ca să fim la mijlocul poporului nouă concerez; sau cine va implini funcțiunile obveniente până-ce noi preoții 2—3 săptămîni vom fi duși cu poame până la Tisa? Vom lăsa doară, ca să între preoți de alt neam în mijlocul turmei noastre și în locul nostru să implinească funcțiunile bisericii noastre în limba la Dorogh? Nici cînd! (Va urma.)

## Ciuma.

În fața flagelului, care băntue cu furie India, secerînd zilnic sute de persoane, conșiliul de ministri din România, la propunerile consiliului superior sanitar, a decis în ultima sa ședință următoarele măsuri de poliție sanitară ce sînt a se lua:

a) Musulmanii din Dobrogea vor fi povățuiți de autoritățile respective ca anul acesta să nu mai facă pelerinajul obișnuit la Mecca. Dacă unii vor pleca, la reîntoarcere vor fi supuși la niște măsuri sanitare, extrem de riguroase.

b) Bastimentele ce vin din Indii nu se vor admite spre debarcare, decât la Sulina. La Constanța vor fi admise bastimentele cari au făcut deja carantină în alte porturi și chiar atunci vor fi supuse la stricte observațiuni sanitare date prin ordin telegrafic de către direcția genera'la a serviciului sanitar general, pentru fiecare bastiment în parte.

c) Vestmintele și obiectele vechi de asternut, mobilă și rufarie vor fi desinfectate. Cele, care nu aparțin călătorilor vor fi distruse prin ardere.

Toate statele au promis a lua parte la congresul medical internațional, care se va ține în curînd la Valencia. Guvernul Indiei încă va trimite un reprezentant.

Guvernul rusesc a luat riguroase măsuri ca năila ce întră din Bombay în Marea-neagră și în Marea Caspică să fie supuse celei mai severe controle.

## Aforisme politice.

— Una la zi. —

Fapta implinită are asupra sufletelor celor mai multe o putere iresistibilă și ceea-ce se părea cu neputință, îndată ce se întîmplă își ocupă locul lângă locurile de toate zilele.

Güthe.

Sibirg. 29 Jan. n. 1897

*Onorată Redacțiune!*

„Foia Pedagogică“, nr. 2 a apărut cu următorul cuprins: Câteva observări asupra învățământului din religione, de Dr. D. P. Barciuanu. — Modele de lecțiuni, de Dr. I. Stroia. — Din literatura școlară: Două monografii comunale; Premiile școlare, dare de seamă de Dr. D. P. Barciuanu. — Informațiuni. — Felurimi.

### Cearta dintre Ibsen și Björnson.

Între cei doi scriitori celebri ai Norvegiei era a isbucnit vechea și înverșunată ceartă. Ibsen și Björnson își sânt adecă dușmani de moarte, deșl — curios de tot — ei sânt înruđii de aproape, fiul lui Ibsen avēnd de soție pe fiica lui Björnson. Cele două genialități își fac veacul neplăceri unul altuia. Arum Björnson sustine, că cea mai nouă dramă a lui Ibsen, „*Johan Gabriel Borkmann*” e plină de observări privitoare la împregiurările sale familiare și personale. De aceea s'a și grabit a scrie o broșură, în care îndreaptă veninoase atacuri împotriva lui Ibsen, care n'a răspuns încă dușmanului seu de moarte. Mai nostim e, că tinēra păreche h'abar n'are de cearta bătrānilor, dimpotrivă se delectează la viforoasele lor atacuri.

Pentru funcționarii germani, cari nu cunosc limba cehică, se pune termen fix pentru învățarea ei. (Aceasta dovedește că Badeni a ajuns la perfectă înțelegere cu Cehii tineri R. „Tr.“)

Operetă în 3 acte de I. Horst și L. Stein.

|                                                                     |        |
|---------------------------------------------------------------------|--------|
| Scrisuri fonciare ale institutiilor de credit si economiei „Albina“ | 100.75 |
| Argintul                                                            | —      |
| Galbeni imperialesti                                                | 5.65   |
| Napoleon-d'ori                                                      | 9.13   |
| Mărci 100 imp. germane                                              | 58.87  |
| London 10 Livres sterlingi                                          | 119.90 |

Agic . . . . .

---

Editor și redactor responsabil: **Teodor V. Păcățian.**

Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe  
acțiuni: V. H. Dressnandt.

[516] 2—3

## Primăria comunală.

Curt Röber, Braunschweig.

➡ **Condițiune stabilă.** ➡

Prețul acestui călindar este numai **70 cr.** — Se vinde cu același preț la Librăria „**Tipografiei**“, societate pe acțiuni în Sibiiu.

**Se caută agenti.**

Cu 3 fl.

5 5

### hályi de Apşa printr'un circular special.

Prețul 1 fl. 50 cr.

**„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiiu**

[illegible]

Librăria „TIPOGRAFIA“, societate pe acțiuni în Sibiu.

costă numai 1 fl. 40 cr. plus 10 cr. porto.

Prețul 50 cr v. a.



Prețul numai 25 lei, plus 2 lei poșta.

Libraria „Tipogranei”, societate pe acțiun.

Prețul 1 fl. 30 cr.

1421

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiiu.